

MARGARIDA XIRGU, UNA ACTRIU QUE NO FEIA CONCESSIONS

Dama del teatre

Innovadora, compromesa i provocadora, així era Margarida Xirgu. La seua carrera, que alguns creuen lligada tan sols a Lorca i Alberti, començà, però, a Barcelona representant textos innovadors d'autors catalans, Rusiñol, Guimerà i Vallmitjana, i d'estrangers de primera fila, Zola i Wilde.

Josep Solervicens

Margarida Xirgu és una actriu catalana, i no només d'origen, també de formació i esclat professional. Com a actriu, va portar a l'escena catalana de començaments de segle textos innovadors d'autors catalans coetanis a l'actriu i d'estrangers de primera fila.

La *Thérèse Ranquin*, de Zola, el Gabriel de la *Llàntia de l'odi*, de D'Annunzio, o la *Salomé* d'Òscar Wilde són textos que, a tots nivells, trenquen motlles i que a Barcelona aleshores els

van trencar en català i amb la Xirgu de protagonista.

Però és que la Xirgu va estrenar Àngel Guimerà, Juli Vallmitjana, Santiago Rusiñol, Adrià Gual, Ignasi Iglésias, o la *Nausica*, de Joan Maragall. I molts d'aquests autors van escriure els seus textos dramàtics estimulats per l'actriu, comptant que ella els representaria.

Juli Vallmitjana és el representant més destacat del teatre negre català, conviu amb els gitanos, s'interessa per les ciències ocultes i les seves obres de teatre s'ambienten als llocs més sòrdids

de Barcelona, el barri xino n'és un. *Zin-calós*, de Vallmitjana, va estrenar la Margarida Xirgu, i no era una obra de teatre fàcil, ni el món gitano es confonia amb el folklorisme de pandere-ta, tot i així es va estrenar al Teatre Principal de Barcelona i va ser tot un èxit.

L'obra d'Ignasi Iglésias —que en aquella mateixa època es programava a París— es fa ressò de les reivindicacions socials del moment i reclama sense embuts justícia envers els treballadors. A Àngel Guimerà, Joan Maragall, Santiago Rusiñol o Adrià Gil no és necessari presentar-los.